

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Lauku tīkls

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

Olas un putnu gaļa

24. - 25. oktobris 2016., Brisele

Izskatāmie jautājumi:

1. Lielbritānijas lauksaimnieku apvienība par Lielbritānijas izstāšanos no ES
2. Civilā Dialoga Grupas vadītāja vēlēšanas
3. Tirgus situācija
4. Tirgus situācija gaļai
5. Marketinga standarti
6. Tirdzniecības sarunas
7. Par *Campilobacter*
8. Par *Foie Gras* ražošanu
9. Putnu gripa
10. Par Eiropas Rīcības plānu antimikrobiālās rezistences ierobežošanai
11. Par truškoģību ES
12. Par PAP`s
13. Emisiju Direktīva

1. Lielbritānijas lauksaimnieku apvienība par Lielbritānijas izstāšanos no ES

Lielbritānijas (GB) l/s apvienības pārstāvis apstiprināja, ka ir nolemts turpināt darbu COPA-COGECA ietvaros. Šobrīd vēl nav skaidrs, kā politiskie notikumi virzīsies tālāk. Sevišķas bažas rada fakts, ka 54% no putnkopības sektora strādājošajiem ir nepilsoņi, tāpēc nozare ir stipri ietekmēta ar šo Lielbritānijas izstāšanās lēmumu. Arī darba grupas vadītājs Charles Bourns (GB) pauda savu personīgo viedokli šajā jautājumā.

2. Civilā Dialoga Grupas vadītāja vēlēšanas

No izvirzītajiem kandidātiem visi tika apstiprināti un ievēlēti uz turpmākajiem 2 gadiem: Vadītājs: Paul Brand (CELCAA) cūku audzētāju pārstāvis; vietnieks Marc Williams (FoodDrinkEurope) putnu nozares pārstāvis; vietnieks Angus Woods (COPA-COGECA) aitū un kazu audzētāju pārstāvis.

3. Tirgus situācija

Aizrādījums no vadītāja, ka vēl joprojām tirgus prognožu grupā nav pārstāvji no visām dalībvalstīm (LV tai skaitā). **FR** - bažas par Ukrainas (UA) aktīvo importu uz Eiropas Savienību, jo UA ne tikai izpilda piešķirtās kvotas, bet arī importē ārpus tām. Raizes sagādā vides aktivisti, kuri veic aktīvu nomelnošanas kampaņu pret putnu turētājiem. Tītaru gaļas patēriņš samazinājies par 3%, tā vietā ir ↑ cāļu gaļas patēriņš. **GB** - katru gadu par apm. 1 milj. pieaug brīvi turēto putnu skaits. Tie ir lieli ieguldījumi, un UA to reāli apdraud. Tītaru gaļai izteikti sezonāls patēriņš: uz Ziemassvētkiem. Tas apgrūrina realizāciju. **IT** - situācija olu biznesā ir negatīva. Ir daudz kontaminācijas gadījumu, jo tās

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2016. gada 29.janvārī noslēgto līgumu Nr. 2016/8, aktivitāte „Latvijas ekspertu darba koordinēšana pārstāvniecībai ES”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

ir brīvi turētās vistas (liels % netīro olu), kur ir grūtības ar higiēnas standartu ievērošanu. Veiktas lielas investīcijas brīvo turēšanas apstākļu nodrošināšanai. Uzskata, ka alternatīvā turēšana ir tirgotāju mārketinga konkurences cīņas metode, kas nav saistīta ar zemnieku vai patērētāju izvēli. Komisija, balstoties uz EFSA ieteikumiem, noteica, kura turēšanas sistēma ir atbalstāma, un piespieda ražotājus mainīt sistēmas. Par to Komisijai tagad jāuzņemas atbildība! Vides aktīvisti caur medijiem uzbrūk visiem putnu audzētājiem pēc kārtas, pat bioloģiskajiem. **DK** - veikalu ķēdes (tirgotāji) izvērš spēles par labturību, bet paši īsti nezina, ko tas nozīmē. **FI** - Lidl tirdzniecības tīkls ir pieteicis, ka neņems tirdzniecībā būros turēto vistu olas. Tam gan ir neliela tirgus daļa Somijā. **DE** - notiek masīva negācija medijos pret cūkgaļas un putnu gaļas sektoru. Vislielākās bažas ir par tītaru gaļas ražošanu. **ES** - Jau vairākus gadus veido kampaņas, lai informētu sabiedrību, kā tiek turēti dzīvnieki, tāpēc ir bijusi iespēja izvairīties no mediju skandāliem. **GB** vides aktīvistu ietekmē **AT** un **CH** veikalos vairs praktiski nav vietējā produkcija, bet plaši pieejami importa produkti!

4. Tirgus situācija gaļai

Vērtējama pozitīvi, ar stabilu pieaugumu, izņemot trušu gaļu. Vislielākais ↑ PL +10%, stabilitāte FR, GB, ↓ NL, DE, ES. Par trušu gaļu nav LV datu. Lielākie importētāji ir Brazīlija, Taizeme, Ukraina (+20%), Čīle. Lielākie eksporta tirgi: D-Āfrika, Filipīnas, Benin. Šajos eksporta tirgos grūtības sagādā konkurētspēja ar Brazīliju un Ķīnu, kas piegādā produkciju par zemāku cenu ar sliktāku kvalitāti. Kopumā pozitīva bilance (imports +6,3% / eksports +9,3%).

Eksportē pārsvarā saldētas broileru daļas, importē filejas. Pielikumā Komisijas prezentācija.

Olām tiek prognozēts patēriņa ↓ kopumā (-0,1%), pieaugums tikai inkubācijas olām (+5,5%). Šobrīd dalībvalstīs dējējvistas brīvi turētas 14%, bioloģiskās 4%. Augustā ļoti samazinājusies dējējvistu cāļu audzēšana. Lielākie importētāji ir Ukraina, Argentīna, ASV. Lielākie eksporta tirgi: Japāna, Šveice, ASV (t.i.izņēmuma gads, jo putnu gripas uzliesmojums). Milzīgas bažas rada Ukraina, jo 6 ražotāji nodrošina 90% piegādās produkcijas uz ES, no kuriem 1 savukārt nodrošina 61% no kopējā Ukrainas eksporta. Kopumā olu sektorā negatīva bilance (imports -11,6% / eksports -2,0%).

5. Marketinga standarti

Jauno standartu Komisija prezentēja 26.oktobrī. Tas stāsies spēkā ar 2017. gadu. Standarts vienkāršots, apvienojot vienā dokumentā šobrīd esošos 10-12 standartus.

6. Tirdzniecības sarunas

Sakarā ar vēlēšanām ASV process ir bremsēts. Vēl nav formulēti veterinārie standarti (piemēram par BSE (govju sūkļveida encefalopātija). Nav pilnīgi formulēts agro-sensitīvo produktu saraksts. Vēl nepieciešamas diskusijas par karkasu kontamināciju (*Campilobacter* sakarā).

Sarunās ar Japānu labāks progress. Ir pausta vēlēšanās parakstīt līgumu.

Apkopojot diskusijas secinām, ka tikmēr, kamēr eksistēs 0% muitas tarifs no trešajām valstīm, tas ietekmēs tirgu visā pasaulē. Piemēram, Argentīna un Brazīlija ir lielākās importētājas olām un olu produktiem, un tās attīstās, jo ir šis 0% tarifs.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

7. Par *Campilobacter*

Lauku tikls

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

ASV ir slikti higiēnas standarti, jo tur ir atļauta karkasu mazgāšana, lai panāktu nepieciešamos tīrības standartus. ES tas nav atļauts. COPA-COGECA pozīcija: karkasu mazgāšana nav pieļaujama, lai netiktu slēpta patiesā higiēnas situācija. Pozīcija balstīta uz zinātnisko pētījumu analīzes datiem. Šo striktā prasība jāattiecinā arī uz 3-valstīm, kas vēlas realizēt importu. **DE** - jāpievērš uzmanību tam, kuri *Campilobacter* celmi sastopami cilvēkiem, un kuri dzīvniekiem, lai apgalvotu par kros-kontamināciju. Tas ir svarīgi! **DK** - pielieto metodi: ļoti īslaicīga iedarbība ar tvaiku.

8. Par *Foie Gras* ražošanu

Kopš šā gada 1. janvāra ir stājušies spēkā jaunie noteikumi zosu būru standartiem. FR prezentē jauno turēšanas stilu. Putnus tur ārā, selekcionēta īpaša ģenētika (šķirne). Ar *Foie Gras* drīkst marķēt tikai specifiski pagatavotu produktu, nevis katru pastēti! Princips tas pats, kas ar šampanieti. *Foie Gras* pagatavošanai derīgas tikai 450-500g smagas aknas (ne lielākas!), tāpēc putni netiek apgrūtināti. **FR** jau no 1995. gada ir Direktīva par dzīvnieku aizsardzību un ir labas prakses vadlīnijas *Foie Gras* ražošanai. Ir apkopoti pēdējo 5 gadu zinātniskie pētījumi ar pamatojumiem. Vienīgā valsts, kas iestājas pret *Foie Gras* ražošanu, ir Vācija (DE), kurai ir savi ekonomiskie iemesli.

9. Putnu gripa

Katrus 2 mēnešus ir tikšanās ar Komisiju par esošo stāvokli slimības izplatībā. Agri-Info portālā ievietota informācija par EFSA pozīciju. **DE** oktobra tikšanās laikā AVEC un Komisija vienojās, ka ierobežojošās darbības tiek veiktas tikai augsti patogēno vīrusu celmu sakarā, un zemas patogenitātes vīrusu konstatēšanas gadījumā vairs netiek noteikti tirdzniecības ierobežojumi. Šajā jautājumā nepieciešama COPA-COGECA pozīcija, un tas ir arī jānoskaidro katras valsts nacionālā līmenī.

10. Par Eiropas Rīcības plānu antimikrobiālās rezistences ierobežošanai

EK veic datu apkopošanu par bakteriālo jutību pret noteiktām antibiotikām. 42.nedēļā publicēta statistika par antibiotiku pirkšanu/pārdošanu. Dalībvalstīm ir brīva izvēle, kādu datu apkopošanas sistēmu izvēlēties. **IT** - jautājums: vai EK ir iekļāvusi savā darba plānā datu apkopošanu par antibiotiku izmantošanu humānajā un vet. medicīnā? Atbilde: nē, jo tā ir cita pakļautība. Tas paliek katras dalībvalsts kompetencē - iesaistīt humānos mediķus šajā jautājumā vai nē. Katrā dalībvalstī jābūt vadlīnijām: labai antibiotiku lietošanas praksei, kas balstīta uz vet.ārstu pieredzi. **ES** - dējējvistas ir unikālas, jo antibiotiku atliekvielas meklē olās, bet pārējiem dzīvniekiem - pienā, gaļā. Tāpēc nevar būt antibiotikas, kas ir kopīgas broileriem un dējējvistām, sekojoši arī: dējējvistas regulējumā jānosaka kā „mazā suga” (*minor species*), lai nodrošinātu piemērotu ārstēšanu, ja nepieciešamas antibiotikas.

11. Par truškopību ES

Pielikumā Komisijas prezentācija par trušu gaļas tirgu ES. Galvenās problēmas: samazinās ražošanas apjomi, bankas nedod finansējumu. Problemātiska trušu ādiņu realizācija. Trūkst medikamenti (specifiski trušiem, tai skaitā vakcīnas). Jautājums ir adresēts EPRUMA. Liela konkurence, jo ir masīvs imports no Ķīnas. Šobrīd aktuāli alternatīvie tirgi: Magreb (Ēģipte,

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2016. gada 29.janvārī noslēgto līgumu Nr. 2016/8, aktivitāte „Latvijas ekspertu darba koordinēšana pārstāvniecībai ES”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Maroka), Kanāda, Ķīna. Nozarei zems peļņas procents. Trūkst kaušanas jaudas un paņēmieni. Nevalstiskās organizācijas un aktīvisti veic nomelnošanas kampaņas pret audzētājiem, uzrādot tos kā dzīvnieku mocītājus. Rezultātā truši tiek pozicionēti kā mīļdzīvnieki. Trušu gaļu patērē tikai vecāka gadagājuma ļaudis, kas atceras par to, ka trušu gaļa ir veselīga. Jaunāki ļaudis rīko demonstrācijas: "trušiem brīvību", t.i., lai tie dzīvo parkos un rotaļājas ar bērniem. Lielākās trušu audzētājas Eiropas Savienībā: ES, IT, FR izteica vienotu pozīciju, t.i. barībā jāatgriežas pie ↑ kokšķiedras barības; jārunā par profesionālu audzēšanas sistēmu, nevis par „parku trušiem” (ieskaitot ģenētisko materiālu); jāuzsver, ka kopš 2013. gada antibiotiku lietošana truškopībā ir samazinājusies par 30%, jo ir izstrādātas jaunās vadlīnijas. Pats galvenais - nepieciešams dokuments, kas pasargātu ražotājus, jo šobrīd notiekošie uzbrukumi fermeriem, kuri nodarbojas ar mazākuma biznesu (trušu audzēšanu), izskatās pēc politiskas izrēķināšanās.

12. Par PAP`s

Nav jaunu ziņu. Cūku miltiem metode atrasta, bet putniem nav zināms, kad tā būs aprobēta. Nav saprotama EFSA ilgstošā (vairākus gadus!) vilcināšanās laboratorijas metodes apstiprināšanai.

13. Emisiju Direktīva

Ir izstrādāts nobeiguma projekts par cūkām un putniem, t.i. par amonija emisiju. Papildus iekļauts 75.§. Dokuments pieejams Agri-Info mājaslapā. Nākamā gada sākumā sagaidāms ieviešanas akts, kas tiks publicēts vēstnesī. Specifiskas ražošanas metodes vēl joprojām ir iespējamās.

Aija Rozenfelde

Paraksts